

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาการวิจัย เรื่องกลยุทธ์ในการนำเสนอรายการโทรทัศน์รูปแบบบิณฑังบัง พ.ศ. 2532 - 2535 มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงลักษณะของรายการโทรทัศน์รูปแบบบิณฑังบังที่นำเสนอทางโทรทัศน์ กลยุทธ์ในการนำเสนอรายการโทรทัศน์รูปแบบบิณฑังบังรวมทั้งขั้นตอนในการผลิตรายการและปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่มีผลกระทบต่อ การนำเสนอรายการโทรทัศน์รูปแบบบิณฑังบัง โดยการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษาจากรายการ โทรทัศน์รูปแบบบิณฑังบัง 3 รายการ คือ รายการสี่มุมสแควร์ รายการจันทร์กะพริบ และ รายการทไวไลท์โชว์ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีการศึกษาวิเคราะห์จากเทปโทรทัศน์รายการทั้ง 3 รายการ ประกอบกับการสัมภาษณ์บุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) คือ ผู้อำนวยการผลิต ผู้เขียนบท ผู้กำกับรายการและพิธีกร รวมทั้งได้ใช้วิธีการสังเกตวิธีการปฏิบัติงานในการผลิต รายการโทรทัศน์ทั้ง 3 รายการ

การวิจัยครั้งนี้มีข้อสันนิษฐานว่า ในการนำเสนอรายการโทรทัศน์รูปแบบบิณฑังบัง นั้น ผู้ผลิตรายการให้ความสำคัญรูปแบบวิธีการนำเสนอมากกว่าเนื้อหาสาระ และรูปแบบวิธีการ นำเสนอจะเป็นตัวกำหนดเนื้อหา

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิเคราะห์รายการโทรทัศน์รูปแบบบิณฑังบังทั้ง 3 รายการ คือ รายการสี่มุมสแควร์ รายการจันทร์กะพริบ และรายการทไวไลท์โชว์ พบว่าทั้ง 3 รายการต่าง ก็มีจุดประสงค์ในการนำเสนอรายการอย่างเดียวกันคือ เพื่อสร้างความบันเทิงให้แก่ผู้ชมด้วยรูปแบบความบันเทิงอันหลากหลาย แต่เนื่องจากทั้ง 3 รายการนี้มีแนวคิด (concept) ในการผลิตรายการที่แตกต่างกัน จึงทำให้แต่ละรายการมีรูปแบบวิธีการนำเสนอแตกต่างกัน ดังปรากฏ ผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ลักษณะของรายการ

รายการโทรทัศน์รูปแบบบิกิกะบันเทิงทั้ง 3 รายการ คือ รายการสี่ทุ่มสแควร์ รายการจันทร์กะพริบและรายการทไวไลท์โชว์ มีลักษณะเป็นรายการโทรทัศน์ประเภทมุ่งให้ความบันเทิงที่ประกอบด้วยรูปแบบความบันเทิงหลายรูปแบบ ได้แก่ รูปแบบการสัมภาษณ์บุคคล รูปแบบดนตรี รูปแบบแสดงตลก รูปแบบเกมการแข่งขัน รูปแบบการแสดงโชว์พิเศษต่าง ๆ สำหรับเนื้อหาสาระที่น่าเสนอก็จะสอดคล้องกับรูปแบบรายการดังกล่าว แต่โดยมากแล้วมักจะประกอบไปด้วยเรื่องราวที่หลากหลาย มีทั้งเรื่องเกี่ยวกับอัตชีวประวัติของบุคคลและผลงาน และเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมในหลาย ๆ ด้าน รวมทั้งเกร็ดความรู้ต่าง ๆ ตลอดจนสิ่งละอันพันละน้อยที่ผู้ผลิตสรรหามาเสนอ เพื่อสร้างความบันเทิงให้แก่ผู้ชม แต่สำหรับลักษณะเฉพาะของแต่ละรายการนั้น จะมีความแตกต่างกันไปตามแนวคิดและจุดประสงค์ในการนำเสนอแต่ละรายการ

รายการสี่ทุ่มสแควร์ เป็นรายการที่มีลักษณะของการให้ความบันเทิงแก่ผู้ชมด้วยรูปแบบและเนื้อหาสาระอันหลากหลาย เป็นรูปแบบอะไรก็ได้ที่จะทำให้ผู้ชมมีความสุข เพื่อเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียด การนำเสนอรายการจะเป็นรูปแบบที่ง่าย ๆ ไม่เคร่งครัดในกฎเกณฑ์ในการผลิตรายการมากนัก มีลักษณะของการเปิดกว้าง (improvisation) ทั้งรูปแบบในการนำเสนอและเนื้อหาสาระ จะใช้รูปแบบในการนำเสนอแบบบิด และจะมีเนื้อหาสาระอย่างไรก็ได้ ที่จะสามารถให้ความบันเทิงแก่ผู้ชม เหตุที่ลักษณะของรายการเป็นแบบเปิดกว้างเช่นนี้ เนื่องมาจากผู้ผลิตรายการมีแนวคิด (concept) ในการผลิตรายการว่า การดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมยุคปัจจุบันต้องเผชิญกับสภาพปัญหาต่าง ๆ มากมายแล้ว ทั้งปัญหาด้านมลพิษ ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการจราจรติดขัด สิ่งเหล่านี้ทำให้คนเรามีความเครียดมาก ดังนั้น ประชาชนส่วนใหญ่จึงมุ่งหวังจะใช้สื่อโทรทัศน์เพื่อการผ่อนคลายความตึงเครียดในชีวิตประจำวัน ไม่ต้องการดูอะไรที่ทำให้เครียดเพิ่มขึ้นไปอีก รายการสี่ทุ่มสแควร์จึงใช้วิธีการนำเสนอที่เป็นแบบง่าย ๆ ไม่ต้องคิดมากให้หนักสมอง

รายการจันทร์กะพริบ มีลักษณะเป็นรายการที่มุ่งนำเสนอเรื่องราวในอดีตที่น่าประทับใจของบุคคลหรือเหตุการณ์ใด ๆ โดยใช้รูปแบบวิธีการนำเสนอใด ๆ โดยจะใช้รูปแบบวิธี

การนำเสนอคล้ายกับรูปแบบละคร (dramatise) เนื้อหาในรายการส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องราวอันหลากหลายของชีวิตผู้คนที่ยวนเวียนกันไปตามวัฏจักรของชีวิตที่มีทั้งความรุ่งโรจน์ และความล้มเหลวคล้ายกับละครชีวิตฉากหนึ่ง ซึ่งมีเรื่องราวหลายรสชาติ ทั้งความสุข ไร้สาระและความรื่นรมย์ ในด้านการผลิตและการนำเสนอรายการค่อนข้างจะพิถีพิถันในคุณภาพของการผลิต และมีลักษณะที่ยึดติดอยู่ในรูปแบบและเคร่งครัดในกฎเกณฑ์วิธีการต่าง ๆ ของสังคม

รายการจันทร์กะพริบ เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นสภาพสังคมไทยในยุคปัจจุบันที่ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้สิ่งที่ดี ๆ ในสังคมไทยหายไปกลายเป็นสังคมแห่งวัตถุนิยม (materialism) ชีวิตที่ดั่งงามในอดีต เช่น ความใกล้ชิดผูกพันกันภายในครอบครัวหายไป ในสมัยก่อนหลังจากเสร็จจากการรับประทานอาหารเช้าเรียบร้อยแล้ว สมาชิกในครอบครัวจะมานั่งล้อมวงคุยกันถึงเรื่องราวที่ดั่งงามและความหลังครั้งอดีตอันน่าประทับใจ ภายใตแสงจันทร์ แต่ในสภาพสังคมปัจจุบันที่เต็มไปด้วยการแข่งขันในการดำเนินชีวิตประจำวัน ทำให้คนไทยไม่อาจกลับมาใช้ชีวิตเช่นนั้นอีกได้ จึงเกิดความเสียดายสิ่งที่ดั่งงามในอดีตที่สูญหายไป และพยายามที่จะทำอะไรที่เป็นการรักษาถึงความหลัง พยายามที่จะนำเสนอสภาพชีวิตที่ดั่งงามเช่นนั้นมานำเสนออีกในรูปแบบของงานศิลปะแบบต่าง ๆ รวมทั้งการใช้โทรทัศน์เป็นสื่อ ลักษณะของการนำเสนองานศิลปะดังกล่าวนี้ Baudrillard ได้อธิบายว่า เป็นการดำเนินชีวิตของคนในยุคหลังสมัยใหม่ (postmodernist) ที่ผู้คนมีชีวิตอยู่อย่างร่วมสมัย (contemporary life) และพยายามที่จะรักษาถึงอดีตด้วยการกระทำซ้ำ (reproduction) ทางวัฒนธรรม ดังตัวอย่างเช่น การนำเอาเรื่องเก่ามาเล่าใหม่ แต่อย่างไรก็ตาม ลักษณะวิธีการนำเสนอเช่นนี้ แม้จะมีการเลียนแบบได้เหมือนเพียงใด แต่ก็ขาดความรู้สึกซึ่งทางอารมณ์และความรู้สึก ขาดความตระหนักในคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แท้จริง เป็นแต่เพียงสิ่งที่พยายามทำให้เหมือนจริง (Hyperreal) เท่านั้น (Connor, 1989, quoting Baudrillard)

อภิปรายผล

จากข้อสันนิษฐานของการวิจัยที่ว่า ลักษณะของรายการโทรทัศน์รูปแบบปกิณกะบันเทิงมีลักษณะเป็นงานศิลปะยุคหลังสมัยใหม่ จากการวิเคราะห์ลักษณะของรายการโทรทัศน์รูปแบบปกิณกะบันเทิงทั้ง 3 รายการดังกล่าว ทั้งในด้านความคิด วัตถุประสงค์ และรูปแบบในการนำ

เสนอรายการ พบว่า รายการโทรทัศน์รูปแบบบันเทิงส่วนใหญ่มุ่งหมายในการนำเสนอรายการเพื่อสร้างความบันเทิงให้แก่ผู้ชม ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่อันสำคัญของสื่อมวลชน และในขณะเดียวกัน ประชาชนผู้รับชมรายการก็มุ่งหวังที่จะใช้วิธีการหาความบันเทิงจากสื่อมวลชน เพื่อเป็นการหลีกหนี (escape) จากสภาพปัญหาที่ต้องเผชิญอยู่ไปสู่โลกแห่งความสุข ความพึงพอใจของตน (self - satisfaction) ลักษณะของการใช้สื่อมวลชนเช่นนี้ตามทฤษฎีของ ซาซท์ (Szasz ' theory) เรียกว่า Communication - pleasure (Stephenson, 1967)

ลักษณะวิธีการหาความบันเทิงของคนเราจากการชมการแสดง หรือรูปแบบความบันเทิงต่าง ๆ นั้นก็คือการสร้างความบันเทิง (Entertainment) ความตื่นเต้น (Excitement) และความเร้าใจ (Stimulation) จากการได้รับการแสดง หรือการนำเสนอรูปแบบความบันเทิงนั่นเอง (Selden, 1969)

การหาความบันเทิงของคนนั้น จะมีความเกี่ยวข้องกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมอย่างแน่นแฟ้น เมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปวิธีการหาความบันเทิงก็จะเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย สังคมไทยในปัจจุบันได้พัฒนาเจริญก้าวหน้าในทางวัตถุไปมากด้วยความเจริญทางเทคโนโลยี แต่ในขณะเดียวกันความเจริญทางด้านวัตถุก็ได้ทำลายคุณค่าทางวัฒนธรรมดั้งเดิมที่เคยมีลงไปเกือบหมดสิ้น มนุษย์ยึดติดในลัทธิวัตถุนิยม (materialism) มากกว่าคุณค่าทางจิตใจ Baudrillard (Connor, 1989) ได้อธิบายว่า ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้เกิดระบบการทาสี (reproduction) ขึ้นมา วัฒนธรรมต่าง ๆ ถูกลอกเลียนแบบจนแพร่หลายและกลายเป็นสิ่งที่มีคุณค่า วัฒนธรรมกลายเป็นสิ่งประดิษฐ์ได้ (cultural artifacts) ความมีเอกลักษณ์ได้ถูกทำลายลงไปกลายเป็นความหลากหลายรูปแบบ ซึ่ง Baudrillard อธิบายว่าเป็นลักษณะของวัฒนธรรมยุคหลังสมัยใหม่ (Postmodernist Culture) ผู้คนในยุคนี้จะมีชีวิตอยู่อย่างร่วมสมัย (contemporary life) ศิลปวัฒนธรรมได้ถูกสร้างขึ้นใหม่ โดยการเลียนแบบอย่างแยบยล แต่ขาดความลึกซึ้งในอารมณ์ (mood) และคุณค่า (value)

ลักษณะของรายการโทรทัศน์บันเทิงในปัจจุบันจะมีลักษณะคล้ายเป็นงานศิลปะแบบวัฒนธรรมยุคหลังสมัยใหม่ (Postmodernist Culture) ดังกล่าว ซึ่งจะสังเกตได้จากลักษณะการนำเสนอรายการที่มุ่งเน้นการแสดงถึงความยิ่งใหญ่ ตระการตา (spectacular)

ของบรรยากาศการนำเสนอที่ถูกสร้างขึ้นด้วยการจัดฉาก แสง สี และเสียง รูปแบบความบันเทิงที่นำเสนอมีลักษณะมุ่งเน้นความตื่นเต้น เร้าใจ ความตื่นตาตื่นใจในรูปแบบมากกว่าเนื้อหาสาระ ซึ่ง Foucault (Connor, 1989) ได้อธิบายว่าลักษณะของสังคมยุคหลังสมัยใหม่ มนุษย์จะย้ายจุดสนใจจากเนื้อหาที่อยู่รูปแบบ (form) มากกว่า นอกจากนี้จะสังเกตได้จากความหลากหลายของเนื้อหาสาระที่นำมาเสนอในรูปแบบต่าง ๆ นี้ จะไม่มีความเป็นเอกลักษณ์ หรือความเป็นตัวแทนของรายการในส่วนตัว แต่จะประกอบรวบรวมอยู่ในรายการเดียวกัน ซึ่งเป็นลักษณะของงานศิลปะแบบผสมผสาน (pastiche) ซึ่ง Jameson (Connor, 1989) ได้อธิบายว่าเป็นลักษณะของวัฒนธรรมยุคหลังสมัยใหม่ ลักษณะดังกล่าวจะพบได้ในรายการที่ทุ่มสมควร์ และรายการทไวไลท์โชว์

สำหรับรายการจันทร์กะพริบนั้น พบว่าเนื้อหาที่นำมาเสนอจะไม่หลากหลายจนในหัวเรื่องในการนำเสนอรายการแต่ละตอนจะมีเพียงหัวเรื่องเดียว หรือ concept เดียวแต่จะมีความหลากหลายในเนื้อหาของตัวมันเอง คล้ายกับเรื่องราวของชีวิตคนซึ่งเปรียบเหมือนละคร ซึ่งเชกสเปียร์ (Shakespeare) ได้กล่าวไว้ว่า " one man in his time plays many parts " ซึ่งอธิบายว่า ชีวิตคนเราคนหนึ่งนั้นมีแง่มุมที่หลากหลาย (Selden, 1969) เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของเนื้อหาในรายการจันทร์กะพริบแล้วพบว่า ส่วนใหญ่จะมีเนื้อหาในการนำเสนอในเรื่องเก่า เป็นเรื่องราวในอดีตที่ตีงามและยังอยู่ในความทรงจำของผู้คนในยุคเดียวกัน อีกทั้งผู้ผลิตเองก็มีแนวคิดที่จะนำเสนอเรื่องราวในอดีตที่ยังมีคุณค่าที่น่าประทับใจ เป็นลักษณะของการรำลึกถึงอดีตเป็นการย้อนยุคไปหาสิ่งที่ตีงามในอดีต (ผุสชา โทณะวณิก, สัมภาษณ์ 6 มีนาคม 2535) ลักษณะของรายการจันทร์กะพริบจึงมีลักษณะคล้ายเป็นงานศิลปะแบบวัฒนธรรมยุคหลังสมัยใหม่ ที่ Baudrillard (Connor, 1989) อธิบายว่า เป็นลักษณะของการที่สังคมยุคที่ผู้คนมาพบกับความว่างเปล่าไร้คุณค่าทางจิตวิญญาณยุคหลังสมัยใหม่ จนกระทั่งพบว่ายุคสมัยใหม่ได้ทำลายสิ่งที่มีคุณค่า สิ่งที่ดีงามทางวัฒนธรรมไปหมดแล้ว จึงพยายามหวนคืนสู่อุดมคติอันดีงามที่เคยมีแล้วสูญหายไป ด้วยการผลิตงานศิลปะขึ้นมาใหม่ โดยการจำลองแบบ (simulation) มาจากวัฒนธรรมเก่าแล้วนำมาผลิตซ้ำ (reproduction) ขึ้นใหม่ เมื่อศึกษาจากเนื้อหาในรายการจันทร์กะพริบก็จะพบว่ามีการ reproduction ใหม่ในสองลักษณะคือ การนำเอาเนื้อหาเก่ามาผลิตซ้ำโดยใช้เนื้อหาเก่าและการต้นแบบอย่างเก่า เช่น การแสดงละครเรื่องเก่าในสมัยก่อน โดยให้ผู้แสดงชุดเดิม ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า " Retake " กับอีกลักษณะหนึ่งคือ การนำเอาเนื้อหาเก่า

มาดัดแปลงปรับปรุงและผลิตขึ้นมาใหม่ โดยใช้นิเวศน์เก่าแต่อยู่ในรูปแบบ (form) ใหม่ เช่น การแสดงละครเก่าเอามาดัดแปลงบทพูดใหม่ให้เข้ากับสมัยนิยม และใช้ผู้แสดงชุดใหม่ ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า " Remake "

ดังนั้น จากข้อสันนิษฐานที่ว่า รายการโทรทัศน์รูปแบบบิกิกะบันเทิง มีลักษณะเป็นงานศิลปะและวัฒนธรรมยุคหลังสมัยใหม่ (Postmodernist culture) จึงมีส่วนเป็นความจริงดังเหตุผลที่ได้แสดงไว้ดังกล่าว แต่มีได้หมายความว่า จะเป็นข้อสรุปว่ารายการโทรทัศน์รูปแบบบิกิกะบันเทิงมีลักษณะที่เป็นงานศิลปะแบบยุคหลังสมัยใหม่ทั้งหมด เพราะในรายการเดียวกันอาจมีลักษณะบางส่วนที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมยุคหลังสมัยใหม่ แต่ในบางส่วนกลับไม่เป็นเช่นนั้น เช่น ในรายการจันทร์กะพริบ ยืดหลักเกณฑ์มีกรอบแนวการนำเสนอแบบละคร ซึ่งเป็นการเล่าเรื่องไปตามลำดับเหตุการณ์ ซึ่งลักษณะการเช่นนี้จะตรงกันข้ามกับศิลปะยุคหลังสมัยใหม่ ซึ่ง Lyotard ได้กล่าวว่ายุคหลังสมัยใหม่จะมีลักษณะเป็นการปฏิเสธตัวกรอบใหญ่ในการเล่าเรื่อง ซึ่งต้องเป็นการเล่าตามลำดับขั้นตอน (Connor, 1989)

สำหรับการวิเคราะห์กลยุทธในการนำเสนอรายการได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือเนื้อหา (content) และวิธีการนำเสนอ (presentation technique) ซึ่งปรากฏผลการวิจัยดังต่อไปนี้

2. กลยุทธในการนำเสนอรายการ

2.1 เนื้อหา (Content)

จากการวิเคราะห์เนื้อหารายการโทรทัศน์รูปแบบบิกิกะบันเทิงทั้ง 3 รายการ คือ รายการสี่มุมสแควร์ รายการจันทร์กะพริบ และรายการทไวไลท์โชว์ แล้วพบว่ารายการโทรทัศน์บิกิกะบันเทิงทั้ง 3 รายการมีลักษณะของเนื้อหาและขอบเขตของเนื้อหาที่เหมือนกันในเรื่องต่อไปนี้ คือ

(1) ชีวิตและงานของบุคคลที่น่าสนใจ (Life History)

เรื่องราวของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่มีความน่าสนใจเป็นหัวข้อ (Topic) ที่ทั้ง 3 รายการนำมาเสนอ เพียงแต่อาจจะแตกต่างกันในเรื่องของแง่มุมในชีวิตของบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับว่ารายการไหนจะหยิบยกเอาประเด็นใดมากล่าวถึง และใช้วิธีการนำเสนอที่ต่างกันไป เหตุที่นิยมนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตและงานของบุคคลนั้น อาจเป็นเพราะโดยธรรมชาติของมนุษย์เราทุกคนมีความอยากรู้ อยากรู้อยากเห็น โดยเฉพาะในสังคมไทยจะมีลักษณะที่ชอบสนใจเรื่องคนอื่น คนไทยชอบรู้เรื่องคนอื่นทั้งในแง่ดีและไม่ดี แล้วแต่อุปนิสัยของแต่ละคนว่าต้องการจะรู้ไปทำไม บางคนก็ต้องการรู้ไปเพื่อเป็นแบบอย่างในชีวิต ถ้าดีก็จะทำตาม ถ้าผิดพลาดล้มเหลวก็จะนำไปใช้เป็นข้อเตือนใจ แต่บางคนชอบรู้เอาไว้ไปนินทา หรือเอาไปสนทนาเพื่อความสนุกสนาน ลักษณะนิสัยเช่นนี้ปรากฏให้เห็นจากละครโทรทัศน์หลาย ๆ เรื่องที่สะท้อนอุปนิสัยคนไทยให้เห็น (สุภัตรา สุภาพ, 2520)

(2) ดนตรี และเพลง (Music)

การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับดนตรีและเพลง เป็นเนื้อหาหลักในรายการ รายการปกิณกะบันเทิงทั้ง 3 นี้มักจะมีการนำเสนอ การขับร้องเพลงโดยนักร้องชื่อดัง หรือคาราโอเกะเสียง หรือแจกรับเชิญบางคนที่สามารถร้องเพลงได้ แต่มีข้อแตกต่างเพียงเล็กน้อยที่รายการสี่มุมสแควร์ และ รายการจันทร์กะพริบได้นำเอาวงดนตรีมาแสดงในห้องส่ง หรือห้องสตูดิโอบันทึกรายการประกอบกับการนำเสนอรายการ ส่วนรายการทิวไรท์โชว์ไม่ได้ยกวงดนตรีมาแสดงแต่ใช้การเปิดเทปเสียงหรือแผ่นเสียงแทน เหตุที่เนื้อหาเกี่ยวกับดนตรีและบทเพลงเป็นที่นิยมนำมาเสนอในรายการนั้น อาจเป็นเพราะดนตรีเป็นภาษาสากลที่เข้าถึงคนทุกระดับ การฟังดนตรีหรือฟังบทเพลงไพเราะช่วยทำให้คนเราคลายความเครียด คลายความเหงาได้ และทำให้เกิดความสุขใจ เพลิดเพลินอารมณ์ ดังนั้น การนำเอาดนตรีและเพลงมาเสนอในรายการนั้นก็ เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของคนในสังคม ที่ต้องการผ่อนคลายความตึงเครียด

(3) การแสดงตลกและอารมณ์ขัน (Comic)

รายการบิกินี่บันเทิงแทบทุกรายการมักจะสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับความตลกไว้เสมอ เพราะความตลกและอารมณ์ขันเป็นสิ่งที่มตะ ในการสร้างความสุขให้แก่มนุษย์ ในรายการบิกินี่บันเทิงที่เลือกมาเป็นตัวอย่างทั้ง 3 รายการ ก็มีกรนำเสนอเนื้อหาอยู่ทุกรายการ เพียงแต่แตกต่างกันบ้างในวิธีการนำเสนอ ซึ่งมีลักษณะดังนี้

- ตลกโดยการพูดและการแสดง เป็นการเสนอความตลกขบขัน โดยการแสดงของดาวตลก มีในรายการสี่ทุ่มสแควร์ โดยให้ดาวตลกเต๋อ ดอกสะเดา มาเป็นผู้ช่วยพิธีกรคอยสอดแทรกความตลกไว้ในรายการด้วยการพูด แชว ล้อเลียน หยอกล้อกับพิธีกร ที่เรียกกันว่าเป็น "side kick"

- ตลกในเนื้อหา เป็นความตลกขบขันที่เกิดจากการพูดหรือการแสดงโดยมิได้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อความตลก แต่เมื่อทำออกมาแล้วเกิดเป็นความตลกขึ้นมาจะพบได้ในรายการจันทร์กะพริบ ซึ่งถ้าผู้ที่มีารมขันก็อาจจะพูดหรือแสดงกิริยาท่าทางอะไรที่ตลกออกมา หรือในรายการทไวไลท์โชว์ หรือขบวนการพยักหน้า ซึ่งความตั้งใจในการผลิตมิใช่เพื่อความตลกโดยตรง แต่เมื่อผู้ที่ตกอยู่ในสถานการณ์เช่นนั้นแสดงพฤติกรรมอะไรออกมาจากสัญชาตญาณ หรืออารมณ์ต่าง ๆ เช่น ความกลัว ความโกรธ ความตกใจ ก็ทำให้ดูตลกขบขัน

(4) การเต้นรำ เต้นระบำ รำฟ้อน (Dance)

ความบันเทิงอีกประการหนึ่งที่นิยมมาเสนอในรายการบิกินี่บันเทิง คือ การแสดงเต้นรำ การเต้นระบำ ซึ่งอาจจะเป็นการเต้นรำในจังหวะสมัยใหม่ เช่น การเต้นแจ๊สแดนซ์ การเต้นบัลเลต์ หรืออาจจะเป็นการรำไทย การแสดงศิลปะของไทยในชุดต่าง ๆ ซึ่งทั้ง 3 รายการต่างก็นิยมมาเสนอในรายการอยู่บ่อย ๆ อาจเป็นเพราะการแสดงเหล่านี้เมื่อผู้ชมได้ชมแล้วจะเกิดความเพลิดเพลินกับการชมสิ่งสวยงาม ชมความสามารถของนักแสดงในการร่ายรำ ทำให้จิตใจเบิกบาน สดชื่น แจ่มใส

(5) การแสดงความสามารถพิเศษของบุคคล

เป็นการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับความสามารถพิเศษของคน ที่สามารถทำอะไรที่แปลกจากคนอื่น ทำในสิ่งที่คนทั่วไปทำไม่ได้ เช่น เด็กอายุ 3 ขวบร้องเพลง สมัยนิยมได้ดี นักมวยชื่อดังมาร้องเพลง เรื่องของคนที่สามารถใช้มือทุบลูกมะพร้าวจนแตกได้

(6) เหตุการณ์ความเคลื่อนไหวทางสังคม

เป็นการนำเสนอเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน กล่าวถึงหรือนำมาแสดงเป็นเรื่องราวให้ชม เหตุการณ์ทางสังคมที่นำมาเสนอมักจะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้อง หรือมีผลกระทบต่อประชาชนทั่วไป ได้แก่ สถานะทางเศรษฐกิจ เช่น ราคาสินค้าอุปโภคบริโภค เรื่องเกี่ยวกับสภาพทางสังคม เช่น การจัดประชุมธนาคารโลก การจัดประกวดนางงามจักรวาลในเมืองไทย ไฟไหม้คอนกรีตมียาเสพติด เป็นต้น การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวทางสังคมนี้ มิได้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้ชมเกิดความหวาดวิตก แต่เป็นการนำเสนอเพื่อเป็นการสร้างคุณค่าในรายการที่ได้นำเสนอเรื่องราวอันเป็นเกร็ดความรู้ในการป้องกันแก้ไขปัญหาเล็กน้อย ๆ บางอย่าง ตลอดจนเป็นการนำเสนอเพื่อให้รายการมีความสด มีความทันสมัยต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม ลักษณะของการนำเสนอเนื้อหาดังกล่าว จะพบในรายการสี่ทุ่มสแควร์ และรายการทไวไลท์โชว์เป็นส่วนใหญ่ แต่สำหรับรายการจันทร์กะพริบนั้นจะเป็นเพียงส่วนน้อย

ผลการวิเคราะห์ลักษณะของรายการโทรทัศน์รูปแบบปกิณะบันเทิงทั้ง 3 รายการ ได้แก่ รายการสี่ทุ่มสแควร์ รายการจันทร์กะพริบ และรายการทไวไลท์โชว์ สามารถสรุปเปรียบเทียบให้เห็นได้ ดังตารางสรุปข้อมูลต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบเนื้อหาในรายการโทรทัศน์ปกิณกะบันเทิง

รายการ เนื้อหา	สัปดาห์ สัปดาห์	จันทร์-ศุกร์	ทอล์กโชว์
- ลักษณะทั่วไป	มีความน่าสนใจ - สดใหม่ ทันสมัย - ทันเหตุการณ์ - ตลก เบาสมอง	มีความน่าสนใจ - เก๋ - เรื่องราวในอดีต - บันเทิงเบา ๆ ไม่ ซีเรียส	มีความน่าสนใจ - ทันสมัย - แปก แหกแนว - คาดไม่ถึง รุนแรง - หมิ่นเหม่ต่อความรู้สึก
- ชีวิตบุคคล	บุคคลที่น่าสนใจ - ส่วนใหญ่ทันสมัย - สมัยนิยม	บุคคลที่น่าสนใจ - ในอดีต	บุคคลที่น่าสนใจ - อดีต ปัจจุบัน - ทำท่าย คาดไม่ถึง - หมิ่นเหม่ต่อความรู้สึก
- คอนเทนต์	- มีตลอดรายการ และทุกช่วงรายการ - บรรเลงสด	- มีทุกรายการและ ทุกช่วงรายการ - บรรเลงสด	- มีทุกช่วงรายการ - Lip sync, music video - หมิ่นเหม่ต่อความรู้สึก
- เรื่องตลก	- เน้นมาก มีแทรก ตลอดรายการ	- ไม่เน้นเรื่องตลก - มีแต่ตลกในเนื้อหา	- เน้นเรื่องตลก ล้อเลียน (satire)
- การแสดงพิเศษ	- เน้นความทันสมัย - เรื่องสมัยนิยม - สวยงามตระการตา	- เน้นความมีคุณค่า - ในอดีต	- เน้นความหือหาว - ตระการตา
- เหตุการณ์ ทางสังคม	- เกาะติดสถานการณ์ - นำเสนอเรื่องใหม่ ๆ เสมอ	- ไม่เน้นตามสมัยนิยม - เน้น concept ของ เรื่อง	- ติดตามสถานการณ์ - นำเสนอเรื่องที่ แปลกแหวกแนว

2.2 วิธีการนำเสนอรายการ (Presentation Technique)

การนำเสนอรายการโทรทัศน์รูปแบบปกิณกะบันเทิงทุกรายการ แม้ว่าจะมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ เพื่อสร้างความบันเทิงให้แก่ผู้ชม แต่วิธีการนำเสนอของแต่ละรายการนั้น อาจจะไม่เหมือนกัน ซึ่งเป็นผลมาจากแนวคิดในการผลิตรายการ (concept) ของแต่ละรายการนั้นแตกต่างกัน จากการวิเคราะห์รูปแบบและวิธีการนำเสนอรายการของรายการโทรทัศน์ปกิณกะบันเทิงทั้ง 3 รายการพบว่า แต่ละรายการจะมีกลยุทธ์และวิธีการนำเสนอรายการที่เป็นลักษณะเฉพาะตัว ในการวิเคราะห์รูปแบบวิธีการนำเสนอรายการนั้น จะมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ส่วน คือ พิธีกร ผู้ร่วมรายการ บรรยายกาศ และสไตส์และรูปแบบในการนำเสนอรายการ ปราบกฏผลการวิเคราะห์โดยสรุปได้ดังนี้

2.2.1 พิธีกร (Host)

พิธีกรในรายการโทรทัศน์ทั่ว ๆ ไปมักเรียกว่า Master of ceremony หรือ MC แต่สำหรับรายการโทรทัศน์ปกิณกะบันเทิงแล้วนิยมเรียกว่า " Host " พิธีกรเป็นหัวใจสำคัญของการนำเสนอรายการโทรทัศน์ปกิณกะบันเทิง พิธีกรเป็นเสมือนสัญลักษณ์ของรายการเป็นดาราประจำรายการ เป็นตัวแทนของกลุ่มผู้ชมเป้าหมาย ที่จะเป็นผู้นำเสนอเนื้อหาความบันเทิงหลายรูปแบบ เข้าถึงกลุ่มผู้ชมเป้าหมายที่ดีที่สุด ดังนั้นการคัดเลือกบุคคลมาทำหน้าที่เป็นพิธีกรในรายการโทรทัศน์ปกิณกะบันเทิงจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2530) พิธีกรที่ดีจึงควรมีคุณสมบัติเบื้องต้นดังต่อไปนี้ คือเป็นผู้ที่มีบุคลิกดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีไหวพริบ ฉลาดหลักแหลม แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีทักษะในการใช้ภาษาพูดได้ดี มีใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส รู้จักขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย และถ้าเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงอยู่ก่อนแล้วก็จะยิ่งทำให้รายการมีความหมายยิ่งขึ้น (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2530)

พิธีกรในรายการโทรทัศน์รูปแบบปกิณกะบันเทิงทั้ง 3 รายการ คือรายการสี่ทุ่มสแควร์ รายการจันทร์กะพริบ และรายการทไวไลท์รัชว์ ต่างก็มีคุณสมบัติพื้นฐานดังกล่าวนี้ครบถ้วนเหมือน ๆ กัน แต่ส่วนที่ต่างกันคือ บุคลิกลักษณะและวิธีการดำเนินรายการซึ่งแต่ละคน

ก็มีลักษณะ เฉพาะตัว และเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการนำเสนอรายการอย่างหนึ่งรายการจะมีความสนุกสนานน่าชมเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับวิธีการนำเสนอของพิธีกร เป็นสำคัญ

พิธีกรรายการสี่ทุ่มสแควร์ คือคุณวิทวัส สุนทรวิเนตร์ เป็นบุคคลที่มีบุคลิกลักษณะเฉพาะตัวประการหนึ่งคือ เป็นคนที่รักความสนุกสนานบันเทิง เป็นคนที่ชอบทำอะไรง่าย ๆ ไม่มีพิธีรีตรองมากนัก แต่ยังคงยึดหลักความสุภาพ มีสัมมาคารวะ บุคลิกภาพและการแสดงออกในขณะดำเนินรายการ จะมีลักษณะที่คล้ายกับฝรั่งอยู่บ้างพอสมควร ดังจะเห็นได้จากท่าทางการพูดมีการใช้วิธีการรับคำ หรือเห็นด้วยกับคำพูดของผู้ร่วมรายการด้วยการทำเสียงในลำคอว่า " อ้ออ้อ " แทนที่จะใช้คำพูดว่า " ครับ " นอกจากนี้การแสดงท่าทางประกอบการพูดยังมีลักษณะค่อนข้างไปทางฝรั่งหรือวัฒนธรรมตะวันตก ซึ่งตัวคุณวิทวัสก็ยอมรับในเรื่องนี้.....อาจจะเป็นเพราะไปอยู่ต่างประเทศมานาน และเป็นคนที่ชอบดูโทรทัศน์มากอาจจะได้รับอิทธิพลมาจากรายการโทรทัศน์ของฝรั่งตะวันตก..." (วิทวัส สุนทรวิเนตร์, สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2535)

วิธีการนำเสนอรายการของพิธีกรโทรทัศน์รายการสี่ทุ่มสแควร์ ทั้งในด้าน การสัมภาษณ์พูดคุยกับผู้ร่วมรายการและการดำเนินรายการช่วงอื่น ๆ จะใช้วิธีการนำเสนอแบบเปิดกว้าง (Improvisation) คล้ายกับการแสดงละครโดยไม่มีสคริปต์ (unscript) แต่จะใช้ความสามารถของพิธีกรในการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง ในระหว่างการสนทนากับผู้ร่วมรายการ และสร้างความรู้ใหม่ หรือคำถามเพิ่มเติมด้วยการใช้จินตนาการ (imagine) ของตนเองเข้าช่วย (Hodgson, 1960) วิธีการนำเสนอแบบเปิดกว้างนี้ จะช่วยให้การดำเนินรายการของพิธีกรมีความยืดหยุ่นได้มากกว่า เพราะรายการโทรทัศน์รูปแบบปกตินั้น มีลักษณะที่หลากหลายในเนื้อหาสาระที่จะเสนอโดยเฉพาะในช่วงของการสัมภาษณ์นั้น มักจะมีสิ่งที่อยู่นอกเหนือความคาดหมายเกิดขึ้นได้เสมอ ระหว่างที่กำลังสัมภาษณ์ผู้ร่วมรายการอาจจะพูดเรื่องอื่นที่นอกเหนือจากบทแต่เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับหัวข้อการสนทนา และเป็นประเด็นที่น่าสนใจ ซึ่งพิธีกรจะต้องใช้ความคิดจินตนาการตามไประหว่างที่ฟังคำตอบ และจะต้องสร้างคำถามใหม่สอดแทรกเพิ่มเติมเข้ามาอีก เพื่อให้ได้บรรยากาศในการสัมภาษณ์พูดคุย ซึ่งถ้าหากใช้วิธีการดำเนินรายการแบบเคร่งครัดในบท (script) พิธีกรจะพูดตามบทตลอด สิ่งใดที่ไม่มีอยู่ในบทก็อาจจะไม่ได้รับการพูดทั้ง ๆ ที่เป็นเรื่องที่น่าสนใจ ฉะนั้น พิธีกรจึงนิยมที่จะใช้วิธีการนำเสนอแบบบทเปิด (Improvisation) มากกว่า

พิธีกรรายการจันทร์กะพริบ ใช้พิธีกรคู่ชาย - หญิง คือ ดร.อภิวัฒน์ วัฒนางกูรและคุณพัสชา โทณะวณิก ซึ่งพิธีกรทั้ง 2 คนนี้จะมีบุคลิกลักษณะที่เป็นคนสุภาพเรียบร้อย เครื่องครัดในมารยาทขนบธรรมเนียมไทยมาก ซึ่งอาจเนื่องมาจากภูมิหลังของพิธีกรทั้งสองคนต่าง ได้รับการปลูกฝังมาให้อยู่ในกรอบทางสังคมที่ดี กล่าวคือ ดร.อภิวัฒน์ วัฒนางกูร มีอาชีพเป็น อาจารย์และเป็นคณบดีคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ และคุณพัสชา โทณะวณิก จบการศึกษาทางด้านอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังนั้น เมื่อมาทำหน้าที่เป็นพิธีกร จึงได้สะท้อนบุคลิกลักษณะนิสัย เดิมออกมาอย่างชัดเจน

วิธีการนำเสนอรายการของพิธีกรรายการจันทร์กะพริบ จะมีลักษณะที่ค่อนข้างจะเป็นทางการ การดำเนินรายการจะยึดถือตามบท (scripted) เป็นหลัก และจะเน้นคุณภาพของเนื้อหาที่นำเสนอมาก รวมทั้งมีวิธีการนำเสนอที่ค่อนข้างจะเคร่งครัดในมารยาท และขนบธรรมเนียมประเพณีไทยมาก

ส่วนพิธีกรรายการทไวไลท์โชว์ คือ คุณไทรภพ ลิมปพัทธ์ เป็นบุคคลที่มีบุคลิกแบบคนหนุ่มที่กระฉับกระเฉง ว่องไว เป็นคนที่ฉลาดมีไหวพริบปฏิภาณดี แต่ค่อนข้างจะมีลักษณะท่าทางค่อนข้างไปทางฝรั่ง หรือเป็นแบบพิธีกรชาติตะวันตกมากกว่าทั้งการพูดและการแสดงท่าทางประกอบ

วิธีการนำเสนอรายการของคุณไทรภพ จะใช้วิธีการสัมภาษณ์และดำเนินรายการแบบเปิดกว้าง (Improvisation) คล้ายกับพิธีกรรายการสี่มุมสแควร์ กล่าวคือ จะเป็นการดำเนินรายการแบบไม่ใช้บท (unscript) หรืออาจจะใช้บท (script) แต่เป็นบทที่เปิดกว้างกำหนดแต่เพียงแนวทางในการดำเนินเรื่องเท่านั้น จุดเด่นในการนำเสนอรายการของคุณไทรภพ ก็คือ การใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบที่คล้ายกับการสืบสวน สอบสวนของตำรวจ หรือทนายความ ซึ่งวิธีนี้จะเป็นการสัมภาษณ์ที่ช่วยให้พิธีกรเข้าถึง (tune in) อารมณ์และความรู้สึกของผู้ให้สัมภาษณ์และเข้าถึงสถานการณ์ได้ดี (Hodgson, 1960) วิธีการดำเนินรายการของคุณไทรภพมีลักษณะเด่นอีกประการหนึ่งคือ การใช้คำถามในการสัมภาษณ์ที่เป็นการถามด้วยคำถามตรง ๆ หนัก ๆ และมีการใช้ลูกล่อ ลูกชนในการถามด้วยการถามแบบเลียบเคียง การถามแบบยั่วแหย่หรือตะล่อม (probe) เพื่อให้ผู้ตอบเล่าความจริงออกมา ซึ่งการใช้วิธี

การถามเช่นนี้ทำให้บรรยากาศในการสัมภาษณ์พูดคุยเป็นไปอย่างสนุกสนานถูกใจผู้ชม ทำให้ได้
 อรรถรสในการรับชมรายการมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามวิธีการแสดงออกบางอย่างในการนำเสนอ
 รายการของพิธีกร เช่น การขี้มอไปทางผู้ชมเป็นการฝืนขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม
 ไทยโดยเจตนาในกลุ่มผู้ใหญ่ว่าแล้วอาจมองว่าเป็นการไม่ให้เกิดเกียรติผู้ชม แต่ถ้ามองจากวัฒนธรรม
 ตะวันตกลักษณะการขี้มอไปทางผู้ชมนี้อาจจะไม่ใช่การเสียหายแต่อย่างใด

2.2.2 ผู้ร่วมรายการ

ผู้ร่วมรายการในรายการโทรทัศน์รูปแบบปกิณกะบันเทิงจะมี 2 ลักษณะ คือ
 ผู้ร่วมรายการที่เป็นแขกรับเชิญมาสัมภาษณ์ในรายการ และผู้ร่วมรายการที่เชิญมาร่วมเล่นเกม
 ประกวดหรือการแสดงความสามารถอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น การร้องเพลง เต้นบัลเล่ต์ เต้น
 แจ๊สแดนซ์ สำหรับผู้ร่วมรายการที่เป็นแขกรับเชิญมาสัมภาษณ์นั้น ทางรายการจะพิถีพิถันในการ
 คัดเลือกมากเพราะถ้าแขกรับเชิญเป็นคนที่มีชื่อเสียง พูดคุยสนุกสนาน มีเรื่องราวมาเล่าสู่กัน
 ฟังมาก ก็จะทำให้รายการมีความน่าสนใจมากขึ้นด้วย รายการโทรทัศน์ปกิณกะบันเทิงส่วนใหญ่
 ส่วนใหญ่มักจะคัดเลือกบุคคลที่มีความน่าสนใจมาร่วมรายการ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วมักจะมีคุณสมบัติดัง
 ต่อไปนี้

- (1) จะต้องเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักของคนทั่วไปในสังคมและ
 ได้รับความนิยมนจากผู้ชม เช่น ดาราภาพยนตร์ ดาราโทรทัศน์ นักร้องยอดนิยม
- (2) มักจะเป็นบุคคลในสาขาอาชีพที่อยู่ในความสนใจของผู้ชม ได้แก่
 อาชีพ ดาราภาพยนตร์ ดาราโทรทัศน์ นักร้อง นักดนตรี นางแบบ นักธุรกิจ นักกีฬา
- (3) เป็นบุคคลที่มีผลงาน หรือมีกิจกรรมทางสังคมที่น่าสนใจ ได้แก่
 นักแต่งเพลง นักกีฬาที่เป็นแชมป์โลก เช่น เขาทราย

2.2.3 บรรยากาศในรายการ

บรรยากาศในรายการโทรทัศน์ปกิณะบันเทิง ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วนคือ ฉาก แสง สี เสียง แต่ละรายการจะมีลักษณะการสร้างบรรยากาศที่คล้ายกัน หรือแตกต่างกันดังต่อไปนี้

ฉาก

รายการสี่ทุ่มสแควร์ มีแนวคิดในการจัดฉากคือการจัดฉากให้ทุกสิ่งทุกอย่างอยู่ในโทนของอารมณ์ ในระดับเดียวกัน เพื่อสร้างบรรยากาศของความเป็นอันหนึ่งเดียวที่จะรวบรวมเอาเนื้อหาและเหตุการณ์ทั้งหมดมาเสนอในฉากนี้ ลักษณะของฉากจัดเป็นห้องภายในบ้านที่ใหญ่โต หรูหรา อบอุ่น ต่อมาเปลี่ยนเป็นฉากคอนโดมิเนียมตึกสูงบนชั้น 58 เพื่อจำลองภาพให้ผู้ชมเห็นลักษณะของที่อยู่อาศัยประเภทคอนโดมิเนียม ซึ่งกำลังจะเป็นรูปแบบที่อยู่อาศัยแบบใหม่ของคนกรุงเทพฯ ซึ่งจะแบ่งเป็นห้องต่าง ๆ 4 ห้องคือ ห้องรับแขก ห้องนั่งเล่น ห้องครัว และห้องอาหาร กลยุทธ์ในการใช้ฉากเพื่อสร้างบรรยากาศในรายการสี่ทุ่มสแควร์ ก็คือการดึงเอาอารมณ์ร่วมของความหมายของคำว่า "บ้าน" หรือ "คอนโดมิเนียม" มาใช้ซึ่งหมายถึง ที่อยู่อาศัยของทุกคน เป็นความหมายที่อบอุ่น ปลอดภัยเป็นกันเอง และให้ความรู้สึกที่สบาย ๆ เหมือนกับผู้ชมอยู่ในบ้านของตนเอง

รายการจันทร์กะพริบ จัดสร้างฉากคล้ายกับเวทีละครและมีลักษณะที่ใหญ่โต ประกอบด้วยฉาก 3 ฉากด้วยกันคือ ห้องรับแขกเป็นฉากหลัก ฉากเวทีแสดง และฉากวงดนตรี สำหรับฉากการแสดง จะมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับเนื้อหาการแสดงในชุดนั้น ๆ ฉากของรายการจันทร์กะพริบเน้นความหรูหราใหญ่โตโอ้อ่า และความสมบูรณ์ของฉาก

สำหรับรายการทไวไลท์โชว์นั้น จะมีลักษณะเป็นฉากที่ใหญ่โตตระการตา แพรพรรณไปด้วยแสงสี เพื่อให้เห็นความยิ่งใหญ่ของรายการ ซึ่งจะใช้สถานที่และฉากเดียวกันตลอดรายการ จะไม่มีการแบ่งเป็นห้อง ๆ เหมือนกับรายการจันทร์กะพริบ และรายการสี่ทุ่มสแควร์ การจัดฉากของรายการทไวไลท์โชว์เป็นการจัดแบบ fantasy หรือ sur-realistic

แต่ในรายการจันทร์กะพริบและรายการสีทึมสแควร์ เป็นการจัดแบบสมจริง (realistic) เป็นส่วนใหญ่ กลยุทธ์ที่สำคัญของฉากในรายการทไวไลท์โชว์คือ การเน้นความใหญ่โต ตระการตา (spectacular) เพื่อให้ผู้ชมรู้สึกอึ้งการ รู้สึกประทับใจในการแสดงมากขึ้น

แสง สี

การจัดแสงสี เพื่อสร้างบรรยากาศในรายการปกิณกะบันเทิงทั้งสาม รายการนี้มีลักษณะดังนี้

- ฉากที่เป็นการแสดงดนตรี เต็มรา หรือ โชว์พิเศษจะมีการจัดแสงสี สวยงาม แพรพรรณาว หวือหวา ทันสมัย มีการใช้ไฟหลากสีเช่น แดง เหลือง น้ำเงิน เขียว ขาว
- ฉากพิธีกร จะจัดแสงแบบปกติหรือแสงธรรมชาติ เน้นการจัดให้สมจริงให้บรรยากาศและความรู้สึกอันอบอุ่น
- มีการใช้ไฟสปอตไลท์ หรือ follow spot ฉายไปที่พิธีกรหรือแขก รับเชิญ เพื่อสร้างความเด่นให้แก่บุคคลนั้นมากยิ่งขึ้น

หมอกและควัน

รายการจันทร์กะพริบและรายการทไวไลท์โชว์ ใช้หมอกและควันเพื่อสร้างบรรยากาศของความสวยงามมากขึ้น มีการใช้หมอกสีขาว (dry ice) ซึ่งมีน้ำหนักมากลอยตัวอยู่ต่ำ ๆ ใช้งานช่วงที่ต้องการเสริมความเด่นให้ผู้แสดงให้เหมือนกับอยู่ในบรรยากาศแห่งความฝัน และมีการใช้ควัน (smog) เพื่อสร้างบรรยากาศ สลัว ซอฟท์ และยังช่วยให้ตัดกับแสงสี เห็นเป็นลานแสงชัดเจนขึ้น

เสียง

รายการปกิณกะบันเทิงทั้ง 3 รายการ มีการใช้เสียงเพื่อสร้างบรรยากาศในรายการคล้ายกันในลักษณะต่อไปนี้ คือ

(1) การใช้เสียงปรบมือและเสียงเชียร์ของผู้ชมในห้องส่ง เพื่อสร้างบรรยากาศในการนำเสนอรายการให้สนุกสนาน ตีกลัก และยังเป็น การประเมินผลความรู้สึกและอารมณ์แทนผู้ชมที่อยู่ทางบ้าน นอกจากนี้ยังทำหน้าที่แทนผู้ชมในการหัวเราะ เมื่อมีเรื่องตลกขบขัน ผู้ชมทางบ้านอาจจะหัวเราะแต่เพียงในลำคอ หรือยิ้มอย่างพอใจ ซึ่งเป็นการสร้างอารมณ์ร่วมในการรับชมรายการ

(2) การใช้เสียงดนตรีบรรเลงในจังหวะที่สนุกสนานนำเข้าสู่รายการ ทุกช่วง และในช่วงปิดท้ายแต่ละช่วงรายการ เพื่อสร้างบรรยากาศในการชมให้ตีกลัก สนุกสนาน ตื่นเต้น เร้าใจ ซึ่งเป็นการบรรเลงสดโดยวงดนตรีที่อยู่ในฉากนั้น ยกเว้นรายการทไวไลท์โชว์ ซึ่งใช้วิธีการเปิดเทปเสียงแทน

(3) การใช้เสียงดนตรีบรรเลงประกอบเนื้อหาในรายการ บางช่วงของรายการจะมีรูปแบบรายการเป็นสารคดี หรือละคร หรือการแสดง จึงต้องใช้ดนตรีบรรเลงประกอบการนำเสนอเพื่อให้เนื้อหาช่วงนั้นมีความน่าสนใจมากขึ้น นอกจากนี้ในกรณีที่เป็นช่วงการแสดงล้อเลียน ตลกขบขันซึ่งมีเฉพาะในรายการทไวไลท์โชว์ ช่วงขบวนการพักหน้าจะใช้เสียงพิเศษแปลก ๆ ใสเข้าไป เพื่อช่วยให้เกิดอารมณ์สนุกมากขึ้น

2.2.4 สไตล์และรูปแบบการนำเสนอรายการ

การนำเสนอรายการปกิณกะบันเทิงแต่ละรายการก็ จะมีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันไปตามแนวคิดหลัก (concept) ของรายการ ซึ่งทั้ง 3 รายการนี้ มีบางส่วนที่เหมือนกัน และบางส่วนก็แตกต่างกันดังนี้

(1) ภาพพจน์ของรายการ

รายการสี่ทุ่มสแควร์ จะมีภาพพจน์ที่ตรงข้ามกับรายการจันทร์กะพริบกล่าวคือ จะมีภาพพจน์เน้นรายการที่เป็นอะไรก็ได้ที่ให้ความบันเทิงแก่ผู้ชม ดังนั้นรูปแบบการนำเสนอ จึงทำตามสบายเป็นไปตามธรรมชาติของชีวิตจริงของคน จะมองคล้ายกับว่าไม่เน้นคุณภาพเรื่องการผลิต เหมือนกับ รายการจันทร์กะพริบ แต่เน้นรายการที่ให้ความสนุกสนานสบายใจไม่เครียดในการชมรายการ

รายการจันทร์กะพริบ มีภาพพจน์รูปแบบการนำเสนอแนวอนุรักษ์ (conservative) เป็นรายการที่เน้นการนำเสนอเนื้อหาที่มีคุณค่าทางจิตใจ ไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อผู้ชม และมักเสนอเรื่องราวของชีวิตผู้คนในสังคมตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน แต่เน้นหนักไปที่เรื่องราวในอดีตมากกว่า โดยใช้รูปแบบวิธีการนำเสนอที่พิถีพิถัน เน้นความถูกต้องตามหลักเกณฑ์และกรอบของสังคมในการผลิตรายการ เมื่อมองภาพพจน์โดยรวมแล้วจะมองเห็นว่ารายการจันทร์กะพริบเป็นรายการในแนวอนุรักษ์ที่เน้นคุณภาพทั้งเนื้อหาและการผลิต แต่ก็ยังอยู่บนพื้นฐานของความบันเทิงเช่นเดียวกับรายการสี่ทุ่มสแควร์ และรายการทไวไลท์โชว์

รายการทไวไลท์โชว์ มีภาพพจน์ของรายการที่เน้นรูปแบบความบันเทิงที่สะใจ ผู้ชมเป็นรายการของคนที่กำลังวัยหนุ่มสาว เป็นกรอบธรรมเนียมของสังคมไทยเรื่องความเกรงใจกัน การนำเสนอรายการจึงคล้ายกับมีความก้าวร้าว (aggressive) แฝงอยู่ และเป็นรายการที่มีจุดเด่นในเรื่องความสามารถของพิธีกรในการสัมภาษณ์อย่างเจาะลึก ซึ่งการใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบสืบสาวราวเรื่อง หรือการเสาะแสวงหาความจริง (investigation) ซึ่งคล้ายกับการสอบสวนของตำรวจ

(2) เนื้อหาสาระที่นำเสนอ

รายการสี่ทุ่มสแควร์จะเน้นการคัดเลือกเนื้อหาที่มีความสดทันสมัยทันเหตุการณ์มานำเสนอ ด้วยการหยิบยกเอาเหตุการณ์ทางสังคม (social event /social

mobility) ที่เกิดขึ้นในรอบสัปดาห์มาเสนอ เป็นการขายความสดของรายการคล้ายกับเป็นการเสนอข่าว ทำให้ผู้ชมรู้สึกว่าเป็นรายการที่ทันสมัยน่าติดตามชม

รายการจันทร์กะพริบ จะเน้นการนำเสนอที่เป็นเรื่องราวในอดีตอันมีคุณค่า นำประทัพบาจมาเสนอ ทำให้ผู้ชมโดยเฉพาะกลุ่มผู้ใหญ่เห็นว่ารายการนี้เป็นรายการที่มีคุณค่ามีสาระประโยชน์

รายการทิวไรท์โชว์มีลักษณะคล้ายรายการสี่ทุ่มสแควร์อย่างหนึ่งคือการนำเสนอเหตุการณ์ที่สดทันสมัยแต่เนื้อหาจะมีความรุนแรงหรือหมิ่นเหม่ต่อความรู้สึกทางสังคมมากกว่า และจะเสนอเรื่องที่คนทั่วไปคิดไม่ถึง หรือไม่กล้ามาเสนอ เช่น เรื่องเกี่ยวกับผู้ติดยาเสพติด เจ้าพ่อ นักเลง มือปืนรับจ้าง ซึ่งการนำเสนอเนื้อหาลักษณะนี้จะถูกใจผู้ชมบางกลุ่ม

(3) วิธีการนำเสนอของพิธีกร

การนำเสนอของพิธีกรในรายการโทรทัศน์ รูปแบบปกติกะบังนึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะทำให้รายการมีความน่าสนใจมากน้อยเพียงใด ซึ่งพิธีกรแต่ละคนก็จะมีลีลาในการนำเสนอรายการที่มีลักษณะเฉพาะตัวและมักไม่เหมือนกันเลย

พิธีกรในรายการสี่ทุ่มสแควร์จะใช้วิธีการนำเสนอรายการแบบไม่เป็นทางการ (informal) บรรยากาศในการนำเสนอจะบันเทิงสบาย ๆ สบาย ๆ ไม่ซีเรียส แม้จะมีส่วนที่ผิดพลาดบ้างถ้าไม่ใช่เรื่องสำคัญแล้วก็ปล่อยผ่านไป วิธีดำเนินรายการและการสัมภาษณ์ของพิธีกรจะใช้วิธีการแบบบทเปิด (improvisation) ที่ไม่ต้องเคร่งครัดตามบท (scripted) มากนัก และในบางครั้งอาจจะไม่ใช้บทเลย (unscripted) ซึ่งวิธีนี้จะต้องให้ทักษะความสามารถของพิธีกรในการศึกษาเรียนรู้จากสถานการณ์จริง แล้วปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ด้วยการสร้างจินตนาการ (imagine) ตามไปด้วย พร้อม ๆ กับการสร้างความรู้ใหม่แทรกเข้าไป ซึ่งจะทำให้บรรยากาศการสัมภาษณ์พูดคุยสนุกสนาน และมีการยืดหยุ่นได้ไม่จำเป็นต้องเคร่งครัดยึดติดอยู่กับบทที่วางไว้ ดังนั้นบท (script) จึงเป็นเพียงแนวทางกว้าง ๆ ที่พิธีกรใช้ดำเนินเรื่องเท่านั้นเอง

พิธีกรในรายการจันทร์กะพริบ จะใช้วิธีการนำเสนอรายการค่อนข้างเป็นทางการ (formal) การดำเนินรายการจะเป็นไปตามบท (scripted) ที่ได้กำหนดไว้ตามลำดับขั้นตอน และจะมีลักษณะการใช้คำพูด กิริยามารยาทที่ถูกต้อง สุภาพ มีสัมมาคารวะ ตลอดเวลาที่ดำเนินรายการ เพื่อให้รายการนี้เป็นรายการที่มีคุณค่าและเป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม

พิธีกรในรายการทอล์กโชว์ จะมีวิธีการนำเสนอที่ค่อนข้างเปิดเผยตรงไปตรงมา จะใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบหนัก ๆ ใช้คำถามหลายรูปแบบทั้งแบบตรง ๆ การถามแบบเสียดสี และคำถามแบบยั่วแหย่หลอกล้อ เพื่อให้ได้ความจริงคล้ายกับวิธีการสืบสวนสอบสวนของตำรวจหรือทนายความ สไตล์การดำเนินรายการค่อนข้างจะก้าวร้าวรุนแรง จนบางครั้งกลุ่มผู้ชมรายการที่เป็นผู้ใหญ่มองว่าเป็นการไม่ให้เกิดประโยชน์กับผู้ร่วมรายการ ไม่มีความเกรงใจผู้ร่วมรายการ แต่กลุ่มผู้ชมกลุ่มอื่นเช่น กลุ่มวัยรุ่นน่าจะชอบสไตล์การนำเสนอแบบนี้ เพราะให้อารมณ์ที่เร้าใจ สนุกสนาน

(4) สไตล์ในการนำเสนอรายการ

รายการสี่ทุ่มสแควร์ จะมีสไตล์ในการนำเสนอด้วยรูปแบบผสมผสานระหว่างรูปแบบการสัมภาษณ์พูดคุย (talk show) การแสดงดนตรีและร้องเพลง (music) การแสดงตลก (comics) การแสดงเต้นระบำต่าง ๆ (dance) ซึ่งเป็นรูปแบบความบันเทิงที่หลากหลายมารวมกัน จะไม่มีลักษณะเด่นหรือเป็นเอกลักษณ์ในเนื้อหาส่วนใดส่วนหนึ่ง แต่จะเป็นงานศิลปะแบบผสมผสาน (pastiche) เป็นบรรยากาศของความร่วมสมัย (contemporary life) ทั้งในเนื้อหาและรูปแบบ ซึ่งเป็นลักษณะของวัฒนธรรมยุคหลังสมัยใหม่ (postmodernist culture)

รายการจันทร์กะพริบ จะมีสไตล์ในการนำเสนอด้วยวิธีการแบบการแสดงละคร (dramatisation) ซึ่งเป็นการแสดงถึงชีวิตคนในช่วงต่าง ๆ ซึ่งมีหลายฉากหลายตอน และประกอบด้วยอารมณ์อันหลากหลาย ทั้งโศกเศร้า สะเทือนอารมณ์ และรื่นเริงบันเทิงใจ

รายการทิวไรท์โชว์ จะมีสไตล์การนำเสนอแบบคนยุคใหม่ที่ไม่ต้องการอยู่ในกรอบหรือกฎเกณฑ์ทางสังคมและประเพณีดั้งเดิม (traditional style) มากนัก จะมีรูปแบบของความกล้าพูดกล้าหาตามที่ใจคิด เป็นลักษณะปากกับใจตรงกัน ชอบทำอะไรแบบตรงไปตรงมา เปิดเผยและบางครั้งจะมีลักษณะของความก้าวร้าวรุนแรงบ้าง และในบางเรื่องจะมีลักษณะของการล้อเลียน (satire) หัวเราะเยาะในความผิดพลาดของผู้อื่น ซึ่งกลายเป็นสิ่งที่ไม่ดีในสายตาผู้ใหญ่ แต่ถูกใจสำหรับกลุ่มเด็กวัยรุ่น

(5) วิธีการผลิตรายการ

รายการสี่ทุ่มสแควร์ จะใช้วิธีการนำเสนอรายการแบบที่เป็นบรรยากาศของความหลากหลาย เป็นอะไรก็ได้ที่จะให้ความบันเทิง และมีจุดมุ่งหมายเพื่อจะผ่อนคลายความตึงเครียดของผู้ชม จึงใช้วิธีการนำเสนอที่เบาสมอง ไม่ซีเรียส ดังนั้นในการผลิตรายการจึงไม่ค่อยเคร่งครัดในความถูกต้อง หรือความประณีตในการผลิตมากนัก ดังจะเห็นได้จากข้อบกพร่องที่ปรากฏในการผลิตรายการ เช่น พิธีกรพูดผิด ๆ ถูก ๆ พิธีกรมองกล้องผิดตัว ผู้ร่วมรายการพูดผิด เป็นต้น ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ผู้ผลิตรายการถือว่าเป็นเรื่องธรรมชาติเป็นความจริงที่เกิดขึ้นเมื่อผิดพลาดก็แก้ไขได้ และจะแก้ไขสถานการณ์ไปในระหว่างที่ดำเนินรายการโดยไม่ต้องถ่ายทำใหม่ให้ถูกต้องหรือประณีตแต่อย่างใด

รายการจันทร์กะพริบ เป็นรายการที่ให้ความสำคัญกับคุณภาพในการผลิตมาก จะเคร่งครัดตามบท (scripted) ที่กำหนดไว้และพยายามทำให้ได้ การผลิตรายการมีความพิถีพิถัน จะมีข้อบกพร่องที่น้อยที่สุด ปัจจัยในการผลิตทุกอย่างจะต้องสมบูรณ์ทั้งการจัดฉาก แสงสี ดังนั้นรายการจันทร์กะพริบจึงใช้ค่าใช้จ่ายในการผลิตสูงมาก เพื่อให้ได้รายการที่มีคุณภาพมาสู่สายตาผู้ชม

รายการทิวไรท์โชว์ มีลักษณะการผลิตที่เน้นความสมบูรณ์ของฉากแสงสี ซึ่งต้องการโชว์ความยิ่งใหญ่ตระการตา ดังนั้นการผลิตจึงค่อนข้างพิถีพิถันมากพอสมควร ทั้งในการจัดฉาก จัดแสงสี เสียง รวมทั้งการถ่ายภาพที่สวยงามด้วยมุมกล้องหลายแบบ รวมทั้งการตัดต่อที่กระชับ ฉับไว การบันทึกเสียงดนตรีที่เร้าใจ เพื่อทำให้รายการสนุกสนานน่าชม

(6) การเน้นความใหญ่โตตระการตา

รายการสี่ทุ่มสแควร์ เน้นการแสดงถึงความใหญ่โตของฉากและความสมจริงของฉากที่ใช้ในการนำเสนอ โดยเฉพาะฉากห้องพักในคอนโดมิเนียม ซึ่งมีลักษณะจำลองมาจากห้องพักจริง ๆ วัสดุและอุปกรณ์ประกอบฉากที่ใช้เป็นของจริง มีการจัดแบ่งห้องต่าง ๆ เหมือนสภาพความเป็นจริงทุกอย่าง รวมทั้งหน้าต่างที่สามารถมองออกไปข้างนอกได้ เมื่อถ่ายทำออกมาแล้วจะเห็นเป็นฉากที่ใหญ่โตมาก ซึ่งการจัดสร้างฉากนี้ต้องลงทุนสูงมาก (วิทวัส สุทรวิเนตร์ , สัมภาษณ์ , 19 มีนาคม 2535)

รายการจันทร์กะพริบ มีการจัดฉากแบบเวทีละครซึ่งมีความใหญ่โตมาก และเมื่อจะมีเนื้อหาการแสดงเกี่ยวกับเรื่องอะไร ก็จะมีฉากสร้างใหม่ทุกครั้งให้มีลักษณะสอดคล้องกับเนื้อหามากที่สุด เมื่อถ่ายทำออกมาก็จะใช้มุมกล้องที่สวยงามแสดงความยิ่งใหญ่สมจริงของฉาก นอกจากนี้ในการสัมภาษณ์แขกรับเชิญก็ยังมีลักษณะหรูหรา ใหญ่โต เมื่อถ่ายทำออกมาแล้วให้ความรู้สึกที่ยิ่งใหญ่ ทำให้บุคคลที่เชิญมานั้นดูมีความสำคัญมาก สำหรับฉากที่เป็นการแสดงโชว์พิเศษอื่น ๆ เช่น การร้องเพลง การเต้นระบำ บัลเลต์ การเต้นโหมเดิร์นแดนซ์ จะมีการจัดแสง สี ที่สวยงาม แพรพราว สร้างความรู้สึกที่ยิ่งใหญ่ตื่นเต้นตระการตา

รายการทไวไลท์โชว์ จะเน้นความยิ่งใหญ่ของฉาก แสง สี ที่ตระการตามาก ฉากจะมีขนาดใหญ่โตมาก เวทีสำหรับสัมภาษณ์แขกรับเชิญจะเลื่อนเข้าออกได้ เมื่อถ่ายภาพออกมาจะเห็นความยิ่งใหญ่ของฉาก โดยเฉพาะในรายการมีการใช้การถ่ายภาพ (extreme long shot) และจะเป็นภาพมุมสูง เพื่อที่จะโชว์บรรยากาศของความยิ่งใหญ่ มีการจัดไฟแสง สี ต่างๆ รวมทั้งหมอกและควัน เพื่อการสร้างบรรยากาศให้ดูยิ่งใหญ่ตระการตามากขึ้น รวมทั้งการจัดให้มีผู้ชมในห้องส่งจำนวนมาก ประมาณ 100 - 150 คน มานั่งชมรายการและส่งเสียงเชียร์ยิ่งทำให้บรรยากาศคึกคัก ตื่นเต้นเร้าใจมากยิ่งขึ้น

ผลการวิเคราะห์ กลุ่มทอล์กโชว์ในการนำเสนอรายการ ในด้านวิธีการนำเสนอ ของรายการโทรทัศน์รูปแบบบิณกะบันเทิงทั้ง 3 รายการ ได้แก่ รายการสี่ทุ่มสแควร์ รายการจันทร์กะพริบ และรายการทไวไลท์โชว์ สามารถสรุปให้เห็นเป็นตารางได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบวิธีการนำเสนอรายการโทรทัศน์กับคณะบันเทิง

รายการ วิธีการนำเสนอ	สี่ทุ่มสแควร์	จันทร์กะพริบ	ทไวไลท์โชว์
พิธีกร	มีพิธีกร 3 คน	พิธีกรคู่ชาย-หญิง	พิธีกรชายคนเดียว
- ลักษณะทั่วไป	พิธีกรหลัก ชาย พิธีกรร่วม ชาย พิธีกรร่วม หญิง	- - -	- - -
- บุคลิก	แบบกึ่งตะวันตก คล่องตัว	แบบไทย ๆ สุภาพ นุ่มนวล	แบบกึ่งตะวันตก แข็งกร้าว
- วิธีการดำเนิน รายการ	ตามสบาย	เคร่งครัดมารยาท ขนบธรรมเนียม ประเพณีไทย	รวดเร็ว จับใจ
- วิธีการสัมภาษณ์	Improvisation - ไม่ใช้บท - ใช้ปฏิภาณไหวพริบ ในการเรียนรู้จาก สถานการณ์จริง - คล้ายกับการ โต้กลอนสด	Traditional - ทำตามบท - เคารพกฎเกณฑ์ มารยาท - ไม่ใช้คำถามหลอกล่อ - ไม่ถามเรื่องส่วนตัว - ถามแบบสุภาพให้ เกียรติ	Investigation & Improvisation - ใช้วิธีการแบบ สืบสวน สอบสวนแบบ ตำรวจหรือทนายความ - ใช้คำถามนำ - คำถามยั่วแหย่ - คำถามตะล่อม
ผู้ร่วมรายการ	- คนเด่นดังมีชื่อเสียง - ตามสมัยนิยม - มีเรื่องสนุก น่าสนใจ	- คนที่มีชื่อเสียง - ในอดีต - มีคุณค่า น่าประทับใจ	- คนที่มีชื่อเสียง เด่นดังตามสมัยนิยม - คนที่คาดไม่ถึง - หมิ่นเหม่ต่อสังคม

รายการ วิธีการนำเสนอ	สีท่อมสแควร์	จันทร์กะพริบ	ทไวไลท์โชว์
บรรยากาศ			
- ฉาก	- ฉากห้องพักในบ้าน และในคอนโดมิเนียม	- ฉากเวทีละคร - จัดตามเนื้อหาและ เหตุการณ์	- ฉากเวทีประกวด - ใหญ่โตตระการตา
	- realistic	- realistic	- spectacular
	- บรรยากาศสบายๆ อบอุ่นเป็นกันเอง	- fantasy	
- แสง สี	- ตามธรรมชาติ	- ตามลักษณะของเนื้อหา	- แพรวพราวตระการตา
- หมอกควัน	- ไม่นิยมใช้	- ใช้บ่อยในการแสดง	- ใช้บ่อยในการแสดง
- เสียง	- วงดนตรีบรรเลงสด - มีผู้ชมในห้องส่ง 30 - 50 คน	- วงดนตรีบรรเลงสด - มีผู้ชมในห้องส่ง 30 - 50 คน	- ใช้แผ่นเสียง เทป - มีผู้ชมในห้องส่ง 100 - 150 คน
สไตล์การนำเสนอ			
- รูปแบบ	- การแสดงโดยบทเปิด (Improvisation)	- นำเสนอด้วยละคร (Dramatization)	- การแสวงหาความจริง (Investigation)
- คุณภาพในการผลิต	- ไม่เน้นคุณภาพการผลิต - ดำเนินเรื่องสบาย ๆ	- เน้นคุณภาพในการผลิต - ดำเนินเรื่องเป็นลำดับ	- เน้นคุณภาพในการผลิต - ดำเนินเรื่องฉับไว
- การจับอารมณ์คนดู	- ใช้รูปแบบการนำเสนอ แบบภาพยนตร์ คือเริ่มต้น ประทับใจ ดำเนินเรื่อง สนุกสนาน ตื่นเต้นจบลง ด้วยความเสียดาย	- ใช้รูปแบบการนำเสนอ แบบละคร คือเริ่มต้น ประทับใจ ดำเนินเรื่อง สะท้อนอารมณ์ จบลง ด้วยความลึกซึ้ง กินใจ	- ใช้รูปแบบการนำเสนอ แบบภาพยนตร์ เน้นการจับ อารมณ์คนดู เริ่มต้นแรง ดำเนินเรื่องเร้าใจ จบลง ความสุข ประทับใจ
- sex	- เน้นเรื่อง sex	- ไม่เน้นเรื่อง sex	- เน้นเรื่อง sex บาง โอกาส

อภิปรายผล

การนำเสนอรายการโทรทัศน์รูปแบบบิกกะบันเท็งนั้น มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ การสร้างความบันเทิงให้แก่ผู้ชม ฉะนั้นผู้ผลิตรายการจึงพยายามหารูปแบบ กลวิธีและเทคนิค ในการนำเสนอรายการเพื่อให้เป็นที่ถูกใจของผู้ชม การกำหนดกลยุทธ์ในการนำเสนอรายการ แต่ละรายการนั้น จะขึ้นอยู่กับแนวคิด (concept) ในการผลิตรายการเป็นสำคัญ และอีกส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากภูมิหลัง (background) และประสบการณ์เดิมของผู้ผลิต (experience) ดังจะเห็นได้จากกลยุทธ์ในการนำเสนอรายการบิกกะบันเท็งทั้ง 3 รายการดังที่กล่าวไปแล้ว

รายการสี่ทุ่มสแควร์เป็นรายการที่ใช้วิธีการนำเสนอแบบที่ไม่เป็นทางการ (informal) นำเสนอด้วยบรรยากาศที่ง่าย ๆ สบาย อบอุ่น เป็นกันเอง และมีกลวิธีในการดำเนินรายการ แบบการใช้บทเปิด (improvisation) ซึ่งเน้นการให้ความสำคัญกับพิธีกร หรือนักแสดงมาก วิธีการนำเสนอแบบนี้ ทำให้ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องขอบเขตของเนื้อหา (content) และรูปแบบวิธีการนำเสนอ (presentation technique) เนื้อหาที่นำมาเสนอในรายการสี่ทุ่มสแควร์ จึงเป็นเรื่องอะไรก็ได้ที่ทำให้ความบันเทิง และมีกลวิธี (tactics) ที่สำคัญคือ เนื้อหาที่นำมาเสนอ นั้น จะต้องเป็นเรื่องที่น่าสนใจ สด และทันสมัย ทันเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวของสังคม (social mobility) ในด้านวิธีการนำเสนอนั้นปัจจัยสำคัญอยู่ที่ตัวพิธีกร (Host) คุณวิทวัส สุนทรวิเนตร์ เป็นผู้ที่มึทักษะ ความรู้ ความสามารถในการเป็นพิธีกรมาก (แม้ว่าจะมีคุณลักษณะ บางอย่างขัดกับหลักคุณสมบัติของการเป็นพิธีกร) ประกอบกับการที่เป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับ รายการโทรทัศน์บิกกะบันเท็ง (variety show) จากการชมรายการของสหรัฐอเมริกา มามาก จึงทำให้ได้มองเห็นแนวทางในการจัดทำรายการ และแนวคิดในการดำเนินรายการของ พิธีกรที่เก่งและมีชื่อเสียง ดังนั้นเมื่อมีโอกาสดำเนินรายการด้วยตนเอง จึงได้ถ่ายทอดความรู้ ของตนเองไปในรายการสมดังความตั้งใจ โดยเฉพาะกับลักษณะของการดำเนินรายการแบบเปิด กว้าง (improvisation) ซึ่งต้องอาศัยการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง และการใช้วิธีการ สังเกต การเข้าถึงจิตใจของผู้ร่วมรายการ การสร้างข้อความรู้ใหม่ คำถามใหม่ โดยการใช้ จินตนาการเข้าช่วย (Hodgson, 1966) คุณวิทวัส สามารถทำได้ดีและมีความคล่องตัวใน การดำเนินรายการมาก จนกลายเป็นลักษณะเฉพาะตัวอย่างหนึ่ง ซึ่งถ้าหากเปลี่ยนตัวพิธีกรจาก คุณวิทวัสไปเป็นคนอื่นแล้วรายการสี่ทุ่มสแควร์ อาจไม่ประสบความสำเร็จเท่าในปัจจุบันนี้ ซึ่ง

ทางรายการสี่ท่มสแควร์ก็เคยคิดทดลองเปลี่ยนตัวพิธีกรมาแล้วครั้งหนึ่ง โดยให้คุณวณิช จรุงกิจอนันต์มาเป็นพิธีกรแทน (วิทยุ สุนทรวิเนตร์, สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2535) แต่คาดว่าน่าจะไม่ประสบความสำเร็จจึงได้เปลี่ยนเป็นพิธีกรคนเดิม ซึ่งแสดงให้เห็นคุณสมบัติบางประการของพิธีกรนั้นเป็นสิ่งจำเป็นมากต่อรูปแบบวิธีการนำเสนอ

รายการจันทร์กะพริบ เป็นรายการที่มีภาพพจน์ของความเป็นรายการแนวอนุรักษ์นิยม (conservative) ซึ่งจะเห็นได้จากเนื้อหาของรายการส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเก่าในอดีต และเป็นเรื่องที่มีคุณค่า มีความน่าประทับใจ รวมทั้งการใช้วิธีการนำเสนอที่ค่อนข้างจะเป็นทางการ (formal style) ในด้านกลยุทธ์ในการนำเสนอ นั้น รายการจันทร์กะพริบจะใช้วิธีการนำเสนอคล้ายกับการแสดงละคร (dramatisation) ซึ่งเป็นละครที่มีการเขียนบท (script) และชักซ้อมมาเป็นอย่างดี องค์ประกอบต่าง ๆ ในการนำเสนอรายการไม่ว่าจะเป็นตัวพิธีกร ผู้ร่วมรายการ นักแสดง ฉาก เสียงต่าง ๆ ล้วนเป็นส่วนหนึ่งของเรื่องที่นำเสนอและถือเป็นองค์เดียวกันของการนำเสนอ "...พิธีกรจะไม่ใช่พระเอกหรือนางเอก แต่จะเป็นผู้แสดงคนหนึ่ง พระเอกหรือนางเอกน่าจะเป็นแขกรับเชิญในรายการที่เรียกว่า " พระจันทร์ " มากกว่า..." (ดร.อภิวัฒน์ วัฒนางกูร, สัมภาษณ์, 6 มีนาคม 2535) การดำเนินเรื่องของรายการจันทร์กะพริบ จะคล้ายกับการดำเนินเรื่องของละครมีบทเปิดหรือบทเริ่มเรื่อง แนะนำตัวละคร หรือแนะนำรายการ ตามด้วยการดำเนินเรื่องด้วยอารมณ์แห่งความตื่นเต้นเร้าใจ ลึกซึ้งกินใจ หรือสะเทือนอารมณ์ สาเหตุประการหนึ่งของการใช้รูปแบบละครในการนำเสนอรายการจันทร์กะพริบนั้น อาจเนื่องมาจากทีมงานได้แก่ผู้อำนวยการผลิต คุณสุชา โทษะวณิก ผู้เขียนบท และผู้กำกับรายการ คือคุณพิไลวรรณ บุญถัน เป็นผู้ที่มีการประสบการณ์ในการผลิตรายการรูปแบบละครมาก โดยได้ผลิตรายการละครหลายรูปแบบเช่น วิก 07 และมีความชำนาญในละครเวทีโรงใหญ่ รวมทั้งการที่บุคคลทั้งสองจบการศึกษาด้านการละคร คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมาก่อน จึงทำให้เกิดความลึกซึ้งในการทำละครมาก และสามารถนำมาประยุกต์กับการนำเสนอรายการรูปแบบอื่นได้ โดยเฉพาะรายการจันทร์กะพริบจะเห็นรูปแบบ (form) ของละครได้ชัดเจน นอกจากนี้รายการจันทร์กะพริบยังเป็นรายการที่เน้นความสำคัญกับคุณภาพในการผลิตมาก งานทุกอย่างที่ออกไปค่อนข้างจะมีความปราณีต มีความถูกต้องตามหลักการผลิตรายการและมีเนื้อหาสาระที่มีคุณค่าออกไป ทั้งอาจเป็นผลมาจากทีมงานการผลิตรายการเป็นบุคคลที่ค่อนข้างจะถูกปลูกฝังมาให้อยู่ในกรอบการเรียนรู้ที่เน้นคุณภาพมาก่อน

สำหรับรายการทไวไลท์โชว์ มีแนวคิด (concept) ในการผลิตรายการที่ต้องการนำเสนอเรื่องที่แปลกใหม่ ทันสมัย เป็นเรื่องที่ใครคาดไม่ถึงหรือไม่กล้านำเสนอ ดังนั้นการใช้กลยุทธ์ในการนำเสนอรายการที่เป็นการสร้างความตื่นเต้น (excitement) ใ้ใจ (stimulation) เพื่อให้เกิดความบันเทิง (entertainment) ตามแนวคิดของ Selden (1969) กลยุทธ์ที่เด่นชัดของรายการทไวไลท์โชว์ คือ การนำเสนอเนื้อหาที่แปลกใหม่และคนทั่วไปไม่คิดว่าจะนำมาเสนอได้ในสื่อโทรทัศน์ เช่น เรื่องของเจ้าพ่อ มือปืนรับจ้าง และผู้ติดยาเสพติด ซึ่งเรื่องเหล่านี้อาจเป็นเรื่องที่หมิ่นเหม่ต่อศีลธรรม และความสงบเรียบร้อยของประชาชน แต่เป็นจุดขายหรือเป็นกลยุทธ์ในการนำเสนอรายการ กลยุทธ์ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ ลักษณะการตั้งคำถามในการสัมภาษณ์ พูดคุย ของพิธีกร จะมีลักษณะที่เป็นคำถามหนัก ๆ ตรงไปตรงมาจนผู้ชมไม่คิดว่าจะถามได้ รวมทั้งผู้ตอบเองก็ไม่คิดว่าพิธีกรจะกล้าถาม นอกจากนี้ยังมีการใช้คำถามแบบหลอกกล้อ คำถามเลียบเคียง และคำถามยั่วแหย่ หรือตะล่อมถาม จนทำให้ผู้ตอบต้องเล่าความจริงออกมาทั้งที่เป็นความ "ตั้งใจ" หรือ "เฟลตอบ" ลักษณะวิธีการถามดังกล่าวนี้เป็นวิธีการสืบสวนสอบสวนที่ตำรวจและทนายความใช้ในการสอบสวนผู้ต้องหา และเป็นวิธีการที่นำมาใช้ได้ผลดีเป็นบางครั้งในการแสดงหรือการสัมภาษณ์ ซึ่งลักษณะวิธีการสัมภาษณ์และการดำเนินรายการลักษณะนี้ เป็นแนวความคิดเกี่ยวกับการแสดงแบบทเปิด (Improvisation) ซึ่ง Hodgson (1969) เจ้าของความคิดในเรื่องการแสดงแบบทเปิด (Improvisation) กล่าวว่า วิธีการสนทนาแบบสืบสวน สอบสวนนี้สามารถนำมาใช้ได้ผลดีในการสนทนาเพื่อที่จะให้เข้าถึงจิตใจ (tune in) ผู้ร่วมสนทนาหรือผู้ร่วมแสดง

อย่างไรก็ตามประเด็นเรื่องความขัดแย้งทางสังคม เกี่ยวกับความคิดที่มีต่อเนื้อหาของรายการทไวไลท์โชว์ เป็นเรื่องลักษณะของทางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งในสังคมของประเทศตะวันตกนั้นได้เจริญก้าวหน้าไปมาก และลักษณะของวัฒนธรรมก็มีแนวโน้มเป็นวัฒนธรรมยุคหลังสมัยใหม่ แต่ในขณะที่สังคมไทยยังเพิ่งเริ่มต้นพัฒนาไปสู่ยุคหลังสมัยใหม่ ดังนั้นเมื่อนำเอาวัฒนธรรมข้ามสมัยมาใช้จึงอาจเกิดข้อขัดแย้งทางความคิดเห็นได้ดังกล่าว ซึ่งเรื่องนี้ Jameson (Connor ,1989) ได้อธิบายว่า ในสังคมยุคหลังสมัยใหม่ (postmodernist) จะเกิดวัฒนธรรมร่วมสมัยจากสาเหตุ 2 ประการคือ

1) แนวคิดประชาธิปไตยที่แพร่หลายอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการอุดช่องว่างระหว่างวัฒนธรรมของชนชั้นสูงกับวัฒนธรรมมวลชน

2) สาเหตุดังกล่าวจึงทำให้เกิดความลบถ้าง หรือการรื้อวัฒนธรรมใหม่ในยุคหลังสมัยใหม่ที่เรียกว่าวัฒนธรรมมวลชน (mass culture)

จากแนวความคิดของ Jameson ดังกล่าวนี้ จะเห็นได้ว่าเมื่อกาลเวลาผ่านไป สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป จนมีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น จนกระทั่งสามารถอุดช่องว่างระหว่างวัฒนธรรมมวลชนกับวัฒนธรรมชนชั้นสูง (การเลิกเกรงใจ การลดความเคารพยำเกรงผู้อาวุโส) ได้แล้ววิธีการนำเสนอรายการแบบที่รายการทไวไลท์โชว์นำมาใช้นั้น อาจเป็นเรื่องปกติธรรมดาในความรู้สึกของคนทั่วไป นอกจากนี้ Leavis และ Adorno (Connor, 1989) ได้อธิบายว่า การวิพากษ์วิจารณ์นั้นจะเป็นการให้เครดิตแก่วัฒนธรรมมวลชนในฐานะที่เป็นวัฒนธรรมที่มีศักยภาพในเชิงก้าวหน้าและจะทำให้เกิดการพัฒนาขึ้น โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ ซึ่งมีแนวทางมากมายหลายอย่างที่จะนำเสนอความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ขึ้นได้ และเป็น การสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมได้ดีแนวทางหนึ่ง

ลักษณะการนำเสนอรายการทไวไลท์โชว์บางอย่าง ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นการก้าวร้าวรุนแรง ผิดความรู้สึกและขัดต่อขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมอันดีงามของไทย ได้แก่ การสัมภาษณ์พูดคุย ของพิธีกรที่มุ่งพยายามที่จะให้ผู้ตอบพูดความจริงหรือสิ่งที่ต้องการออกมาด้วยการใช้วิธีการแบบหลอกล่อ (probe) การถามล้วงลึกในเรื่องส่วนตัวมากเกินไป หรือการนำเสนอเรื่องล้อเลียนสังคม (satire) ด้วยการทำให้คนที่ตกเป็นเป้าหมาย (เหยื่อ ในสถานการณ์นั้น ต้องอับอาย หรือถูกหัวเราะเยาะกลายเป็นตัวตลกในสายตาผู้อื่น (ในช่วงขบวนการพฤษภาทมิฬ หรือโล่ห์โชว์) เป็นเรื่องเกี่ยวกับมุมมองหรือทัศนะในการมอง (point of view) ของคนในสังคม เนื่องจากรูปแบบการนำเสนอรายการดังกล่าวนี้เลียนแบบมาจากรายการโทรทัศน์ของประเทศตะวันตก (สหรัฐอเมริกา) ซึ่งมีวัฒนธรรมต่างจากวัฒนธรรมไทย ในสังคมสหรัฐอเมริกาเป็นสังคมประชาธิปไตย มีการเปิดกว้างทางความคิด ประชาชนมีสิทธิ เสรีภาพมากในการแสดงออกและอาจมองว่าเรื่องเหล่านั้นไม่ใช่เรื่องเสียหาย"..... แต่สำหรับสังคมไทย ซึ่งเป็นสังคมแห่งการเคารพผู้อาวุโส ซึ่งบิดามารดา ผู้ปกครองมักจะสอนลูกหลานเสมอว่า ต้อง

มีสัมมาคารวะ คือ รู้จักที่ต่ำที่สูง โดยเฉพาะจะต้องให้ความรักและเคารพบิดามารดา พอเข้าทำงานก็ต้องให้ความเคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อาวุโส..." ฉะนั้น ผู้น้อยโดยทั่วไปจะเกรงใจผู้ใหญ่ และไม่กล้าคัดค้านแสดงความคิดเห็นอะไร เพราะบิดามารดามักจะอบรมบุตรว่า อย่าเถียงผู้ใหญ่ เพราะเป็นกิริยาที่ไม่ดี หรือไม่อย่าเที่ยววอดตีไปเถียงคนที่โตกว่า..." (สุภัตรา สุภาพ , 2520) ดังนั้น เมื่อมองจากทัศนะของสังคมและวัฒนธรรมไทยแล้วกิริยาบางอย่างของพิธีกร เช่น การชี้มือมาทางผู้ชมทางผู้ชมจนกลายเป็นการชี้หน้าคนดู การใช้คำพูดที่ไม่สุภาพ เช่นคำว่า ตอแหล จะกลายเป็นสิ่งที่ไม่สุภาพ ไม่เคารพผู้ใหญ่และเป็นสิ่งที่ไม่สมควร รวมทั้งลักษณะนิสัยก็ไม่นิยมหัวเราะเยาะในความผิดพลาด ความบกพร่องหรือความล้มเหลวในชีวิตของคนอื่น และจะไม่นิยมซ้ำเติมคนอื่น ดังสุภาษิตว่า " ไม่ล้มอย่าแล้วอย่าข้าม " ซึ่งถือเป็นเรื่องการไม่มีมารยาท โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อนำมาเสนอทางสื่อโทรทัศน์ แต่ในทัศนะของผู้ผลิตรายการแล้วมองว่า สังคมไทยในปัจจุบันมีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น การวิพากษ์วิจารณ์สามารถทำได้กว้างขึ้น ผู้คนเริ่มยอมรับฟังเสียงวิพากษ์วิจารณ์กันได้มากขึ้น แม้ในเรื่องที่รุนแรง ดังนั้น จึงน่าที่จะถึงเวลาที่จะนำเสนอด้วยวิธีการที่เปิดเผยตรงไปตรงมากันได้แล้ว น่าที่จะพ้นจากความเกรงใจกันจนไม่กล้าวิพากษ์วิจารณ์ ทางรายการทไวไลท์โชว์จึงได้ใช้วิธีการนำเสนอด้วยรูปแบบดังกล่าว

เมื่อพิจารณาทางด้านบริบททางสังคมของการนำเสนอรายการ โดยเฉพาะปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจแล้ว จะพบว่า รายการสี่ทุ่มสแควร์ได้เกิดมาในช่วงที่สถานีโทรทัศน์ทุกช่องแข่งขันกันนำเสนอรายการรูปแบบเกมโชว์มากที่สุด รายการที่ได้รับความนิยมสูงสุดคือรายการเกมโชว์และเป็นรูปแบบที่ได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่องยาวนานมาก บางรายการผลิตรายการถึง 10 ปีแล้ว จึงมีผู้ชมเริ่มเบื่อกับรูปแบบรายการที่เป็นการแข่งขัน เพราะชีวิตประจำวันต้องแข่งขัน ต้องต่อสู้กับปัญหาต่าง ๆ มากแล้ว ประชาชนจึงเริ่มเบื่อกับที่จะต้องมาพบกับการแข่งขันในรายการอีกด้วย ดังนั้น เมื่อเกิดมีรายการสี่ทุ่มสแควร์ขึ้นมาซึ่งเป็นรูปแบบรายการแนวใหม่ที่ทำให้ความบันเทิงอย่างเต็มที่ด้วยรูปแบบการนำเสนอแบบสบาย ๆ และมีความหลากหลายในเนื้อหาและวิธีการนำเสนอ จึงทำให้รายการสี่ทุ่มสแควร์ได้รับความนิยมอย่างสูงในเวลาต่อมา ก่อนที่จะเกิดรายการสี่ทุ่มสแควร์นั้น ได้มีรายการแนวการสัมภาษณ์พูดคุย (Talk show) หรือที่รายการนี้เรียกตัวเองว่าเป็นรายการสนทนาบันเทิงเกิดขึ้นก่อนแล้ว คือ รายการที่นี้กรุงเทพฯ ฯ ซึ่งในระยะแรกคุณวิทวัส สุนทรวิเนตร์เป็นพิธีกร ต่อมาเมื่อคุณวิทวัสแยกตัวออกมาแล้วมาจัดทำรายการของตนเอง

มีชื่อรายการว่าสี่ทุ่มสแควร์ โดยมีรูปแบบรายการเป็นรายการบันเทิงกะบันเทิง (Variety show) ก่อนข้างสมบูรณ์แบบ กล่าวคือ มีรูปแบบโครงสร้างรายการที่ประกอบด้วยความบันเทิงทุกรูปแบบ ได้แก่ รูปแบบสัมภาษณ์พูดคุย (Talk show) รูปแบบดนตรีและเพลง (Music) รูปแบบการแสดงตลก (comic) รูปแบบการเล่น เกม การประกวด (game / contest) และรูปแบบการแสดงพิเศษต่าง ๆ

ต่อมาเมื่อทางบริษัท เจ เอส แอล จำกัด จะผลิตรายการโทรทัศน์รูปแบบใหม่ตามมา จึงจำเป็นต้องหารูปแบบวิธีการนำเสนอที่ไม่ซ้ำกับรายการสี่ทุ่มสแควร์ที่เกิดมาก่อน และออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 เหมือนกัน ดังนั้น ผู้ผลิตรายการจึงจำเป็นต้องเลือกรูปแบบออกไป คือ ทำอะไรที่ไม่ซ้ำรายการอื่นที่มีอยู่แล้ว ฉะนั้น ผู้บริหารบริษัทจึงได้กำหนดนโยบายว่า จะต้องผลิตรายการที่ไม่เคยมีมาก่อนในเมืองไทย จึงเกิดรายการจันทร์กะพริบขึ้นมา และมีรูปแบบการนำเสนอที่แปลกออกไป (ผุสชา โทณะวณิก , สัมภาษณ์ , 6 มีนาคม 2535)

ส่วนรายการทไวไลท์โชว์นั้นเกิดที่หลังสุด กล่าวคือ รายการทไวไลท์โชว์เกิดขึ้นในปี 2533 อันเป็นช่วงเวลาที่ยุคของรายการสี่ทุ่มสแควร์และรายการจันทร์กะพริบได้ออกอากาศไปแล้วประมาณปีเศษ ฉะนั้น รายการทไวไลท์โชว์เมื่อเกิดขึ้นมาหลังที่สุดจึงจำเป็นต้องหาทางผลิตรายการ ไม่ให้ซ้ำกับรายการที่มีอยู่แล้วและกำลังได้รับความนิยมสูง ผู้ผลิตรายการคือคุณไตรภพ ลิมปพัทธ์ จึงได้เลือกผลิตรายการแนวทางที่ตัวเองถนัด คือรูปแบบการสัมภาษณ์ พูดคุย (Talk show) ที่ได้รับความนิยมอย่างสูงมาแล้วในรายการผันที่เป็นจริง และเพิ่มความเข้มข้นของการสัมภาษณ์ด้วยการใช้ลีลาในการสัมภาษณ์ที่ค่อนข้างเปิดเผย ตรงไปตรงมาและรุนแรงเป็นบางครั้ง ประกอบกับลีลาการดำเนินรายการที่รวดเร็ว ฉับไว ทำให้ถูกใจผู้ชมรายการจำนวนมาก อีกทั้งเนื้อหาที่นำมาเสนอก็มักจะคัดเลือกเรื่องที่คนให้ความสนใจมาก รวมทั้งเรื่องที่ยกมาข้างจะหมิ่นเหม่ต่อความรู้สึกของสังคมมาเสนอ ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าแม้รายการทไวไลท์โชว์จะมีรูปแบบโครงสร้างรายการคล้ายกับรายการสี่ทุ่มสแควร์อยู่บ้าง แต่แนวทางและวิธีการนำเสนอจะแตกต่างกัน "...ของที่ดีอยู่แล้วไม่ต้องหนี เพียงแต่เราหาวิธีทำให้ดีกว่า น่าสนใจก็เพียงพอแล้ว..." (ก่อเกียรติ ลิมปพัทธ์ , สัมภาษณ์ , 17 มีนาคม 2535)

นอกจากนี้ หากจะมองรายการโทรทัศน์เป็นงานศิลปะอย่างหนึ่ง ซึ่งนำเสนอให้กับบริโภคแล้ว "...รายการโทรทัศน์จะมีลักษณะเชิงพาณิชย์ศิลป์ ความสุนทรีย์ที่จะได้รับจากการรับชมกับงานที่เป็นความต้องการของประชาชน หมายถึงเป็นงานศิลปะที่ขายได้ หรือเมื่อผลิตออกมาแล้วมีคนซื้อจึงจะทำให้รายการนั้นดำรงอยู่ได้ ดังนั้น การผลิตรายการโทรทัศน์นอกจากจะต้องคำนึงถึงคุณภาพหรือความสวยงามในเชิงศิลป์แล้ว ยังต้องพิจารณาด้วยว่าเป็นงานศิลปะที่คนต้องการหรือไม่ เมื่อผลิตออกมาแล้วขายได้หรือไม่ ถ้าผลิตออกมาแล้วขายได้หรือไม่ ถ้าผลิตออกมาแล้วขายได้มีคนชอบดู รายการก็อยู่ได้..." (ไตรภพ ลิมปพัทธ์, สัมภาษณ์, 30 มีนาคม 2535)

กล่าวโดยสรุป รายการโทรทัศน์ประเภทบันเทิงทุกรายการต่างก็มีลักษณะเป็นงานศิลปะอย่างหนึ่งที่ถูกผลิตขึ้นมาเพื่อสนองความต้องการของผู้ชมรายการในการหาความบันเทิง เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด และเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ดังนั้น บัณฑิตทางด้านสังคมและวัฒนธรรมจึงมีส่วนในการกำหนดความต้องการของผู้ชมซึ่งส่งผลกระทบต่อบัณฑิตทางด้านเศรษฐกิจด้วยคือ ถ้ารายการนั้นคนดูมากก็จะทำให้ขายโฆษณาได้มากรายการนั้นก็อยู่ได้ แต่ถ้าผลิตออกมาแล้วผู้ชมไม่นิยมรายการนั้นก็ขายโฆษณาไม่ได้ เมื่อมีผู้สนับสนุนรายการน้อยก็จะทำให้ผู้ผลิตรายการขาดทุนและไม่สามารถผลิตรายการต่อไปได้ ดังนั้น ในการผลิตรายการโทรทัศน์ทุกประเภทโดยเฉพาะรายการโทรทัศน์รูปแบบบันเทิง จะต้องคำนึงถึงบัณฑิตทางด้านเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อความคิดเห็น ความรู้สึก และทัศนคติของประชาชนผู้ชมรายการในอันที่จะตัดสินใจเลือกชมรายการไหน และมีความนิยมในรายการใดมากกว่ากัน

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาวิจัยเรื่อง รายการโทรทัศน์ประเภทบันเทิงควรศึกษาในแง่มุมมองของผู้ชมอันเป็นผู้รับสารด้วยเพื่อความสมบูรณ์ของการวิจัย
2. การวิจัยเรื่องกลยุทธ์ในการนำเสนอรายการ ควรพิจารณาถึงปัจจัยอื่นที่มีผลกระทบเกี่ยวข้องกับการนำเสนอรายการด้วย เช่น ปัจจัยด้านนโยบายสถานี ปัจจัยเรื่องการตลาด ปัจจัยเรื่องผู้สนับสนุนรายการ

3. การศึกษาเรื่อง รายการโทรทัศน์บิณฑบาตบั้งนี้ ควรมีการศึกษาจากมุมมองของสื่อมวลชนเอง ในฐานะที่ทำหน้าที่ส่งเสริมเผยแพร่รายการออกไปสู่ประชาชนผู้รับสารว่าสื่อมวลชนได้มีบทบาทในการกลั่นกรองแก้ไข ตัดติง การนำเสนอรายการอย่างไร
4. การศึกษาเรื่องกลยุทธ์ในการนำเสนอรายการนี้ ควรมีการศึกษาในรายการที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน เช่น รายการที่เกี่ยวกับการพูด (Talk show) ต่าง ๆ ที่กำลังเป็นที่นิยม เพื่อเปรียบเทียบแนวคิดและกลยุทธ์ในการนำเสนอรายการ
5. ในการศึกษาเกี่ยวกับการนำเสนอรายการโทรทัศน์เพื่อความบันเทิงนั้น กลุ่มผู้ชมเป้าหมายถือเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกที่จะต้องพิจารณา จึงควรมีการศึกษาสำรวจความต้องการของประชาชนในการรับชมรายการว่า ในช่วงเวลานั้นหรือในยุคสมัยนั้นประชาชนมีความต้องการรับชมรายการแบบใด
6. ควรมีการศึกษาแนวโน้มของการนำเสนอรายการรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมักจะหมุนเวียนกระแสความนิยมไปตามช่วงเวลาต่าง ๆ คล้ายกับแฟชั่นเครื่องแต่งกาย ที่เคยเป็นที่นิยมในอดีตจะกลับมานิยมอีก เป็นการศึกษาแนวโน้มของการผลิตรายการโทรทัศน์ควบคู่ไปกับแนวโน้มทางสังคม ทำให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น และมองเห็นทิศทางของการนำเสนอรายการโทรทัศน์ในสังคมไทยได้ชัดเจนขึ้น